

[المحجة فيما نزل في القائم الحجة \(عج\)](#)

نوشته: سید هاشم بحرانی.
تحقیق و تعلیق: محمد منیر میلانی،
شماره صفحه ها: 284.
بحرانی، فقیه، مفسر، محدث و صاحب نظر در رجال بوده است (37).
شیخ یوسف بحرانی، درباره شخصیت او می نویسد:
(... کان السید المذكور فاضلاً، محدثاً، جامعاً، متبعاً للاخبار بما لم يسبق اليه سابق سوي شيخنا المجلسي (ره) وقد صنف كتباً عديدة تشهد بشدة تتبعه واطلاعه...) (38).
سید بحرانی، فاضل، محدث، جامع و پژوهشگر در اخبار بوده است. کسی در این فن، جز مجلسی، بر او پیشی نگرفته. کتابهای زیادی تصنیف کرده که گواه تتبع و آگاهی اوست.
گذشته از مرتبه بلند علمی، امور حسیه را نیز بر عهده داشته است. در انجام فریضه امر به معروف و نهی از منکر و مبارزه با ستمگران و حاکمان ستم، هیچ گونه بیم و هراسی به خود راه نداده و عمر پر برکت خویش را در راه نشر علوم اهل بیت و خدمت به بندگان خدا به پایان برده است.
وی، در سال 1107 - 1108 در فریه نعیم درگذشت و در فریه توبلی، به خاک سپرده شد.
بحرانی از بزرگانی چون: سید عبدالعظیم بن سید عباس استرآبادی، شیخ فخر الدین بن طریحی النجفی، صاحب مجمع البحرین، بهره جسته است (39).
از وی، نوشته های بسیاری به جا مانده، از جمله: کتاب: المحجة فيما نزل في القائم الحجة.
موضوع مورد بحث، این اثر، آیات قرآنی است که در روایات، به حضرت مهدی تفسیر و تأویل شده. این آیات، به 120 عدد می رسند که از سوره بقره آغاز و به سوره مبارکه عصر، پایان می پذیرند مطالب کتاب، به صورت ترتیب سوره های قرآنی تنظیم شده اند.
نویسنده، در مقدمه کتاب می نویسد:
(در این کتاب، آیاتی که در روایات معصومین (ع) به مهدی (عج) تفسیر شده اند، آورده شده و روایات مربوط به دیگر ائمه (ع) را در تفسیر برهان باید جست).
روایات مورد استناد در تفسیر و تأویل آیات قرآن، از مصادر آنها نقل شده است.
محقق محترم، افزون بر آیاتی که مؤلف گرد آوری کرده، با جست و جوی بسیار، به دوازده آیه از قرآن دست یافته که به گونه ای به امام عصر (عج) ارتباط دارند و آنها را به صورت استندراک در پایان کتاب، تحت عنوان: (مستدرک المحجة) آورده است.
وی، با تلاش فراوان و درخور تحسین، برای تصحیح کتاب به نسخه خطی موجود در کتابخانه آیت الله مرعشی، که به خط خوانا در زمان مؤلف و از روی نوشته او، نسخه برداری شده، تکیه کرده و کتاب را، اصلاح کرده است.
از جمله کارهای ارزشمند محقق، تطبیق احادیث، با مصادر اصلی آن و نمایاندن موارد اختلاف، از نظر زیادی و نقص است.
برخی روایات، که سند مشخصی نداشته اند با جست و جو و تحقیق در منابع گوناگون، از مصادر دیگری آدرس داده است.